T079 BL IX (45) 1451 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự Q6

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 6

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
TAÏP SÖÏ
QUYEÅN 6

8. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù nhaát: Neân laøm choã röûa chaân, Cho chöùa chaäu röûa chaân, Muøa noùng cho duøng quaït, Naêm loaïi phaát ñuoåi muoãi. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Bí-soâ röûa chaân böøa baõi khaép nôi treân ñaát khieán nhieàu ruoài bay loaïn xaï bu ñeán; caùc cö só, Baø-la-moân ñeán trong chuøa nhìn thaáy lieàn hoûi: “vì sao ruoài bay loaïn xaõ bu ñeán nhöõng choã aáy?”, ñaùp: “ñoù laø choã chuùng toâi röûa chaân”, hoï nghe roài lieàn cheâ traùch: “Sa moân Thích töû ôû dô, tuøy tieän röûa chaân khaép nôi”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc röûa chaân böøa baõi khaép nôi, neân choïn goùc Ñoâng nam cuûa chuøa laøm nôi röûa chaân”, caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät noùi neân laøm nhö hình mai ruøa. Caùc Bí-soâ laøm xong nhöng quaù trôn neân khoâng chaø röûa chaân ñöôïc, Phaät baûo neân laøm nhaùm (choã röûa chaân cuõng coù theå laøm choã taém röûa, boán beân xaây gaïch cao chöøng moät thöôùc, beân trong loùt gaïch, beân caïnh laøm oáng thoaùt nöôùc daãn nöôùc chaûy ra ngoaøi). Luùc ñoù coù Bí-soâ giaø yeáu, khoâng theå ñi ñeán choã röûa chaân ñöôïc, Phaät baûo: “neân nuoâi ngöôøi chaáp söï ñeå baûo hoï röûa chaân giuùp, neân caát chöùa chaäu röûa chaân”. Sau ñoù Luïc chuùng Bí- soâ lieàn duøng vaøng baïc… caùc vaät baùu laøm chaäu röûa chaân… bò theá tuïc cheâ traùch neân Phaät baûo: “khoâng ñöôïc duøng vaät baùu laøm chaäu röûa chaân, neân laøm chaäu saønh”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ laøm chaäu röûa chaân nhö hình con laïc ñaø, Phaät baûo khoâng ñöôïc, neân laøm nhö daáu chaân voi hoaëc nhö hình caùi göông sen, neân laøm nhaùm. Bí-soâ röûa chaân xong vaát boû böøa baõi, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc vaát böøa baõi, neáu laø vaät cuûa Taêng thì neân caát ôû choã khuaát, neáu laø vaät rieâng thì neân ñeå phía sau caùnh cöûa”.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 6

Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù vaøo muøa xuaân caùc Bí-soâ bò noùng khoâng chòu noåi neân thaân theå oám gaày; theá tuïc thaáy lieàn hoûi nguyeân do, ñaùp: “chuùng toâi khoå vì noùng”, laïi hoûi vì sao khoâng duøng quaït, ñaùp laø Phaät chöa cho duøng quaït, theá tuïc noùi: “ñaïi sö töø bi, neáu bieát caùc thaày khoå vì noùng aét seõ khai cho duøng quaït”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi cho duøng quaït. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ lieàn duøng vaøng baïc… caùc vaät baùu vôùi ñuû loaïi maøu saéc ñeå laøm caùn quaït vaø bò theá tuïc cheâ traùch, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc duøng vaät baùu laøm caùn quaït, chæ ñöôïc laøm hai loaïi quaït laø quaït baèng tre vaø baèng laù”. Sau ñoù laïi coù caùc cö só tín taâm ñem quaït coù hoïa veõ nhieàu maøu ñeán cuùng, caùc Bí-soâ khoâng thoï, Phaät noùi: “thoï cho Taêng thì khoâng phaïm”. Duyeân khôûi taïi giaûng ñöôøng Cao caùc, beân ao Di haàu, thaønh Quaûng nghieâm; luùc ñoù coù Bí-soâ bò muoãi caén thaønh gheû ngöùa neân gaõi khoâng ngöøng. Theá tuïc hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “vì sao caùc thaày khoâng duøng caây phaát ñuoåi muoãi?”, ñaùp laø Phaät khoâng cho, baïch Phaät, Phaät noùi cho duøng caây phaát ñuoåi muoãi. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi duøng caùc vaät baùu laø caùn caây phaát vaø duøng ñuoâi cuûa traâu Mao laøm laïi bò theá tuïc cheâ traùch, Phaät noùi: “coù naêm loaïi caây phaát ñuoåi muoãi: moät laø laøm baèng loâng deâ, hai laø baèng sôïi gai, ba laø baèng vaûi boá xeù nhoû, boán laø baèng vaûi raùch cuõ, naêm laø baèng ñoït caây ; neáu duøng vaät baùu laøm thì phaïm AÙc taùc”. 9. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù nhaát: Khoâng coät haï quaàn cao, Thaân khoâng mang vaùc naëng, Neáu bònh cho caàm gaäy, Khai cho ñöôïc duøng toûi… Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät baûo Bí-soâ neân giuùp laøm vieäc xaây caát cho Taêng; luùc ñoù coù Bí-soâ coù vieäc phaûi leo leân thang, nhöõng ngöôøi ñöùng döôùi nhìn leân thaáy haï boä cuûa vò naøy lieàn noùi: “giôø toâi môùi bieát thaày thaät laø ngöôøi nam vì coù nam caên”, Bí-soâ nghe roài xaáu hoå neân im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ leo leân thang maø khoâng coä haï quaàn neân coù loãi naøy, töø nay neân coät haï quaàn roài môùi leo leân cao”. Luùc ñoù khi caùc Bí-soâ laøm vieäc coät xaén quaàn leân quaù cao, theá tuïc khoâng tín taâm thaáy lieàn cheâ cöôøi noùi: “Thaùnh giaû muoán ñaùnh nhau hay sao?” … cho ñeán caâu Phaät noùi: “khi leo leân thang môùi coät haï quaàn coøn laøm vieäc döôùi ñaát thì khoâng caàn coät”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï mang vaùc naëng, theá tuïc khoâng tín taâm thaày roài lieàn noùi: “chuùng toâi vì phaûi nuoâi cha meï, vôï con neân môùi ñem thaân mang vaùc laøm vieäc naëng, vì sao caùc thaày laïi khoå

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 6 603

nhoïc nhö vaäy?”, ñaùp: “chuùng toâi cuõng coù nhieàu nguyeân do: moät laø cuùng döôøng Phaät, hai laø lo vieäc aên uoáng cho Taêng, ba laø vì cung caáp vaät caàn duøng cho ngöôøi bònh”, theá tuïc nghe roài lieàn im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát

vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng neân mang vaùc naëng, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân khôûi taïi nuùi Thöùu, thaønh Vöông xaù; luùc ñoù coù Bí-soâ giaø yeáu leân xuoáng nuùi bò vaáp chaân teù ngaõ, Phaät baûo neân caát chöùa gaäy. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duøng caùc vaät baùu vôùi nhieàu maøu saéc laøm gaäy vaø bò theá tuïc cheâ traùch, Phaät noùi: “coù hai tröôøng hôïp ñöôïc caát chöùa gaäy: moät laø giaø yeáu khoâng söùc löïc, hai laø bònh naëng”. Luùc ñoù coù Bí-soâ giaû vôø giaø bònh neân duøng gaäy choáng, Phaät noùi: “ai thaät giaø bònh thì neân vaøo trong Taêng xin yeát ma caát chöùa gaäy. Taùc phaùp nhö sau : traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy nhoùm Taêng, Bí-soâ giaø bònh vaøo trong Taêng ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, toâi laø Bí-soâ ---- giaø bònh suy yeáu, neáu khoâng coù gaäy thì khoâng theå ñi laïi ñöôïc, nay theo Taêng xin yeát ma caát chöùa gaäy. Xin Taêng cho toâi laø Bí-soâ ---- caát chöùa gaäy, xin thöông xoùt (ba laàn). Luùc ñoù moät Bí-soâ trong Taêng neân taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ ---- naøy giaø bònh suy yeáu, neáu khoâng coù gaäy thì khoâng theå ñi laïi ñöôïc, nay theo Taêng xin yeát ma caát chöùa gaäy. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng cho Bí-soâ ---- giaø bònh suy yeáu naøy yeát ma caát chöùa gaäy. Baïch nhö vaäy. Taùc yeát ma cuõng chuaån theo vaên taùc baïch, ai ñöôïc Taêng yeát ma cho caát chöùa gaäy roài thì duøng gaäy choáng ñi khoâng phaïm”. Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù Bí-soâ giaø yeáu laïi theâm bònh phong, khi leân xuoáng nuùi Thöùu thì bò tröôït chaân teù ngaõ, bình nöôùc röûa vaø bình quaân trì ñeàu beå. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi neân duøng daây ñan löôùi coät vaøo gaäy, Luïc chuùng Bí-soâ nghe roài lieàn duøng daây tô nguõ saéc ñan löôùi coät vaøo gaäy vaø bò theá tuïc cheâ traùch..., Phaät noùi: “neáu ai muoán caát chöùa gaäy vaø daây ñan löôùi coät vaøo gaäy thì xin Taêng yeát ma moät laàn, Taêng yeát ma cho roài thì duøng khoâng phaïm”. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù Bí-soâ sau khi aên toûi, ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñöùng moät beân, Phaät baûo ngoài xuoáng nhaát taâm nghe phaùp, Bí-soâ vaâng lôøi ngoài xuoáng moät beân, trong khi Phaät ñang thuyeát phaùp thì vò naøy cöù day maët qua choã khaùc, vì sôï muøi toûi xuùc phaïm Phaät, cöù nhö theá ñeán ba laàn ñeàu khoâng nhaát taâm nghe phaùp. Ñeán laàn thöù ba, Bí-soâ ñöùng daäy ñaûnh leã Phaät roài ñi, Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 6 604

nan nguyeân do, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät hoûi: “caùc Bí-soâ coù aên toûi hay sao?”, ñaùp laø coù, Phaät noùi: “do vò aáy aên toûi neân bò chöôùng ngaïi nhaäp Thaùnh ñaïo, vöøa roài neáu khoâng do aên toûi, nhaát taâm nghe phaùp thì ñaõ ngay nôi choã ngoài chöùng ñöôïc quaû Döï löu. Töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân aên caùc loaïi haønh toûi, ai aên toûi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñang ngoài trong chuùng suy nghó: “hoâm nay Bí-soâ naøy khoâng ñöôïc Kieán ñeá thì ngaøy mai coù ñöôïc hay khoâng?”, lieàn quaùn bieát ngaøy mai cho ñeán sau naøy cuõng ñeàu khoâng coù duyeân chöùng ñöôïc Thaùnh ñaïo. Toân

giaû xuaát ñònh noùi keä: “Do trong thôøi gian ngaén, Taùn taâm khoâng chaùnh nieäm, Neân maõi ñeán ñôøi sau, Cuõng khoâng ñöôïc Kieán ñeá”. Luùc ñoù Phaät bieát taâm nieäm cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát neân baûo: “naøy Xaù-lôïi-phaát, thaày khoâng neân suy löôøng veà caûnh giôùi Phaät, vì caûnh gioùi naøy vöôït leân treân taát caû caûnh giôùi cuûa Thanh vaên, Duyeân giaùc; nhöng ñôøi vò lai coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Nhaát thieát toân thì ngöôøi naøy seõ ôû trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy xuaát gia, ñöôïc Laäu taän chöùng quaû A-la-haùn”. Sau ñoù coù Bí-soâ bònh naëng ñeán yeâu caàu thaày thuoác chöõa trò, thaày thuoác baûo aên toûi thì heát bònh, Bí-soâ noùi Phaät ñaõ cheá khoâng ñöôïc aên, thaày thuoác noùi: “bònh naøy thuoác khaùc khoâng trò heát bònh”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu thaày thuoác noùi phaûi duøng thuoác naøy môùi heát bònh thì ñöôïc duøng khoâng phaïm”. Bí-soâ naøy aên toûi ñeå trò bònh, ôû trong Taêng phoøng thoï duïng giöôøng neäm, chaên meàn; ñeán choã ñaïi tieåu tieän, ra vaøo trong chuùng, nhieãu thaùp, leã höông ñaøi, thuyeát phaùp cho theá tuïc nghe, thoï thí chuû thænh thöïc, ñeán trong mieáu thôø trôøi, ôû choã ñoâng ngöôøi…; moïi ngöôøi nghe muøi toûi lieàn cheâ traùch raèng: “Sa moân Thích töû cuõng aên toûi, muøi hoâi bay cuøng khaép ñaâu khaùc ngöôøi theá tuïc chuùng ta”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ bònh muoán aên toûi thì coù haønh phaùp nhö sau: phaûi ôû phoøng beân, khoâng ñöôïc ôû trong Taêng phoøng thoï duïng giöôøng neäm, chaên meàn; khoâng ñöôïc ñeán choã ñaïi tieåu tieän vaø ra vaøo trong chuùng ; khoâng ñöôïc nhieãu thaùp, leã höông ñaøi vaø thuyeát phaùp cho theá tuïc nghe; khoâng ñöôïc thoï thí chuø thænh thöïc vaø ñeán trong mieáu thôø trôøi, ôû choã ñoâng ngöôøi… Bí-soâ bònh khi aên toûi neân ôû choã khuaát aên, neáu coù ngöôøi thaáy cuõng khoâng cheâ traùch. Khi naøo heát bònh, vaãn phaûi ôû choã cuõ trong voøng baûy ngaøy; neáu aên haønh thì trong voøng ba ngaøy; neáu aên heï thì trong voøng moät ngaøy cho heát muøi hoâi. Sau ñoù taém röûa saïch seõ, maëc y phuïc saïch vaø höông xoâng cho khoâng coøn nghe muøi hoâi nöõa, luùc ñoù môùi ñöôïc trôû vaøo

trong chuùng. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. II. Toång nhieáp Bieät moân thöù hai: Loâng boø vaø duø loïng, Ñaép meàn, duyeân Thaéng man, Xuaát gia, bình nöôùc thuoác, Cöûa ngoû, duøi, buùa, rìu. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù hai: Loâng boø vaø choã kín, Chung giöôøng, khoâng ñaép rieâng, Neáu ñöôïc vaûi maøu traéng, Nhuoäm roài môùi ñöôïc duøng. Duyeân xöù nhö treân, sau khi daâng cuùng röøng Theä ña cho Taêng boán phöông, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc baûo ngöôøi thôï caïo vaøo trong tinh xaù caïo toùc cho Taêng…, OÂ ba-nan-ñaø hoûi thôï caïo coù bieát caét toùc kieåu loâng boø khoâng, ñaùp: “ñaây laø ngheà chuyeân moân cuûa toâi”, noùi roài lieàn caét kieåu loâng boø laø chöøa laïi hai phaàn toùc, OÂ ba-nan-ñaø baûo chöøa laïi moät phaàn, cho ñeán baûo caïo saïch heát… cho ñeán caâu Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc caét toùc kieåu loâng boø, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ bò gheû treân ñaàu, neáu caïo saïch heát thì raát ñau, Phaät noùi: “neân chöøa laïi phaàn toùc choã bò gheû”. Duyeân xöù nhö treân, tröôûng

giaû baûo ngöôøi ñeán caïo toùc cho Taêng… cho ñeán caâu OÂ ba-nan-ñaø hoûi thôï caïo: “oâng coù theå caïo saïch loâng choã kín cho ta khoâng?” … cho ñeán caâu Phaät noùi: “Bí-soâ khoâng ñöôïc caïo loâng ôû ba choã kín, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ moïc muït nhoït ôû choã kín raát khoù chòu, Phaät noùi: “ngöôøi bònh neân baïch vôùi Bí- soâ kyø tuùc ñeå nhôø caïo giuùp loâng ôû choã coù muït nhoït”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ naèm chung moät giöôøng roài cuøng nhau cöôøi giôõn, xoâ ñaåy loâi keùo; caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “do naèm chung moät giöôøng neân coù loãi naøy, töø nay caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc naèm chung moät giöôøng. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñi ñeán nhaø theá tuïc trong thoân, möôïn giöôøng naèm nguû qua ñeâm, chuû nhaø cho möôïn moät caùi, Bí-soâ möôïn theâm, chuû nhaø noùi: “nhaø toâi nhieàu ngöôøi cuøng nguû chung moät giöôøng, vì sao Bí-soâ laïi ñoøi theâm, nguû chung giöôøng coù haïi gì?”. Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu Bí-soâ coù taâm hoå theïn, giôùi haïnh ñaày ñuû thì moãi ngöôøi neân maëc aùo loùt thaân, chaùnh nieäm tænh giaùc, ôû giöõa neân ñeå ñaõy ñöïng y ngaên caùch thì nguû chung giöôøng khoâng phaïm”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ du haønh trong nhaân

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 6 606

gian ñeán nhaø moät tröôûng giaû xin choã naèm nguû qua ñeâm. Ban ñeâm khí trôøi laïnh neân hoï tìm vaät loùt naèm, chuû nhaø sanh taâm thöông xoùt ñöa cho vaät loùt naèm, Bí-soâ naøo ñöôïc tröôùc thì loùt naèm rieâng moät mình, ngöôøi sau khoâng ñöôïc phaûi chòu naèm laïnh suoát ñeâm. Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc cho möôïn tröôùc lieàn loùt naèm rieâng moät mình, neân loùt naèm chung vaø öu tieân cho ngöôøi giaø”. Sau ñoù, OÂ ba-nan- ñaø do lôùn tuoåi hôn neân ñöôïc vaät loùt naèm, khoâng loùt naèm chung laïi quaán vaøo mình ñi kinh haønh ñeå ngöôøi khaùc naèm chòu laïnh; Bí-soâ tuoåi nhoû hôn noùi: “toâi bò khoå vì laïnh, thaày laïi quaán vaøo mình ñi kinh haønh”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu laø vaät loùt naèm chung thì khoâng ñöôïc rieâng duøng quaán ñi kinh haønh. Ai duøng vaät cuûa chung laøm cuûa rieâng thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù vaøo thaùng muøa Ñoâng, caùc Bí-soâ vì laïnh neân naèm co ro nghieâng moät beân; tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc vaøo trong chuøa nhìn thaáy lieàn noùi: “giaùo phaùp cuûa baäc Ñaïi sö chuù trong tinh caàn, vì sao caùc thaày laïi naèm co ro, luoáng qua ngaøy thaùng maø khoâng tu thieän phaåm?”, Bí-soâ ñaùp: “taâm coù hyû laïc thì môùi tu thieän phaåm, chuùng toâi khoå vì laïnh thì laøm sao tinh caàn noåi”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn trôû veà nhaø laáy naêm traêm xaáp baïch ñieäp daøy mang ñeán cuùng cho Taêng, caùc Bí- soâ ñaép baïch ñieäp naøy ra ngoaøi du haønh, theá tuïc nhìn thaáy lieàn noùi: “caùc thaày muoán hoaøn tuïc hay sao?”, ñaùp: “caùc vò khoâng neân noùi lôøi naøy, vì chuùng toâi laïnh neân môùi ñaép baïch ñieäp naøy”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc ñaép baïch ñieäp cuûa theá tuïc, neáu caàn duøng neân nhuoäm cho hoaïi saéc roài môùi ñaép maëc. Ai laøm traùi thì phaïm toäi”. 2. Nhieáp tuïng trong Bieät moân

thöù hai: Duø, loïng, khoâng ñôøi sau, Tieáng ca, khoâng phoùng hoûa, Du haønh caàu y chæ, Meàn loâng, khoâng ñaép ngöôïc. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù trong thaønh coù moät cö só buoân baùn y vaät ñeå kieám soáng, sau khi thu mua ñöôïc nhieàu y vaät lieàn suy nghó: “neân tu phöôùc nghieäp gì ñeå ñöôïc nhieàu lôïi ích, ta neân thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc, cuùng döôøng y thöïc laø ñaïi phöôùc ñieàn, nhôø nhaân duyeân cuùng döôøng naøy ta seõ ñöôïc nhieàu lôïi ích”, nghó roài lieàn ñeán thænh Phaät vaø Taêng vaøo ngaøy mai thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi, cö só bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã Phaät höõu nhieãu roài ra veà. Veà ñeán nhaø ngay trong ñeâm ñoù lo söûa soaïn ñuû caùc moùn aên ngon, saùng sôùm traûi toøa baèng loaïi vaûi thöôïng dieäu

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 6 607

roài sai söù ñeán baïch Phaät: “ñaõ ñeán giôø thoï thöïc, xin Phaät töï bieát thôøi”. Luùc ñoù chuùng taêng ñi ñeán nhaø cö só, Phaät vaø vò tri söï ôû laïi trong chuøa, coù naêm nhaân duyeân Phaät ôû laïi chuøa vaø baûo ngöôøi nhaän laáy phaàn thöùc aên mang veà: moät laø muoán yeân tónh, xa lìa oàn aøo; hai laø muoán thuyeát phaùp yeáu cho chö thieân; ba laø muoán thaêm nom ngöôøi bònh; boán laø muoán xem xeùt ngoïa cuï; naêm laø muoán cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû. Hoâm nay Phaät muoán cheá hoïc cöù neân ôû laïi chuøa khoâng ñi thoï thænh thöïc. Caùc Bí-soâ ñi ñeán nhaø thí chuû, giöõa ñöôøng gaëp möa neân y phuïc ñeàu öôùt suõng, khi ñeán trong nhaø thí chuû ngoài vaøo choã ngoài laøm dô taám traûi treân toøa ngoài. Thí chuû thaáy roài khoâng vui nghó raèng: “nhöõng taám vaûi naøy ñeàu bò oá khieán ta maát lôïi, ta neân ñem cuùng thí cho caùc Bí-soâ”, nghó roài lieàn noùi: “toâi xin daâng cuùng nhöõng taám vaõi traûi loùt ngoài, caùc thaày tuøy yù mang veà”, caùc Bí-soâ noùi ñôïi veà baïch Phaät. Caùc Bí-soâ trôû veà ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc thaày neân bieát, ñaây khoâng phaûi laø baûn taâm cuûa cö só daâng cuùng, chæ vì khoâng vui neân môùi cuùng thì caùc thaày khoâng ñöôïc thoï”, cö só nghe lôøi naøy roài lieàn sanh taâm tín kính nghó raèng: “nhöõng taám vaûi naøy neáu ñem baùn cuõng khoâng ñöôïc nöûa giaù, nay ñem cuùng cho caùc Thaùnh giaû nhuoäm hoaïi saéc ñeå thoï duïng thì thích hôïp hôn”, nghó roài lieàn mang nhöõng taám vaûi naøy ñeán trong chuøa baïch vôùi Thaùnh chuùng : “quaû thaät toâi voán khoâng coù yù muoán cuùng y vaät naøy, nhöng nay toâi thaät taâm daâng cuùng, xin haõy thoï roài nhuoäm cho hoaïi saéc ñeå ñaép maëc. Laïi nöõa xin caùc vò neân caàm duø khi trôøi möa ñeå y khoâng bò öôùt”, caùc Bí-soâ noùi: “xin haõy chôø chuùng toâi baïch Phaät”, lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu cö só tröôùc khoâng coù taâm cuùng, nay laïi thaät taâm cuùng thì caùc thaày neân thoï roài nhuoäm hoaïi saéc ñeå ñaép maëc cho thí chuû ñöôïc lôïi ích hieän tieàn. Töø nay caùc thaày neân caàm duø khi trôøi möa, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duøng boán loaïi baùu vôùi nhieàu maøu saéc ñeå laøm caùn duø, duøng loâng chim coâng laøm taùn duø; caùc cö só, Baø-la-moân thaáy ñeàu cheâ traùch… Phaät noùi: “Bí-soâ khoâng neân caàm caùc loaïi duø nhö theá, coù hai loaïi duø ñöôïc duøng laø baèng tre vaø baèng laù”, Luïc chuùng Bí-soâ laïi laøm caùn duø daøi, giöông leân ñi laïi trong

thaønh; cö só thaáy lieàn hoûi nhau: “ngöôøi caàm duø laø vò thöông chuû naøo hay laø tröôûng giaû ñaïi phuù naøo töø phöông khaùc ñeán”, hoï tuï laïi xem môùi bieát laø Bí-soâ lieàn cheâ traùch… Phaät noùi: “Bí-soâ khoâng ñöôïc laøm caùn duø daøi, neân daøi chöøng hai khuyûu tay hoaëc daøi baèng duø vaø khoâng döôïc caàm du che khi vaøo trong tuï laïc”. Sau ñoù coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo caùc thöông nhaân du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, do ñöôøng ñi ngay trong tuï laïc neân Bí-soâ caàm duø che khoâng daùm di vaøo maø ñi theo con ñöôøng beân ngoaøi tuï laïc, bò laïc phía sau moät mình neân gaëp

giaëc cöôùp. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu ñöôøng ñi ngay trong tuï laïc thì khoâng neân giöông duø leân, caàm nghieâng moät beân ñi thì khoâng phaïm”. Laïi coù Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc, vì caùn duø ñaõ töøng bò xuùc chaïm neân khoâng daùm caàm ñi, gaëp möa öôùt heát y neân baïch Phaät, Phaät noùi: “neân röûa saïch caùn duø roài caâm ñi, khi taïnh möa tuøy choã gôûi caát, khi rôøi khoûi tuï laïc môùi caàm ñi”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù du só ngoaïi ñaïo ôû phöông Nam teân laø OÂ-ñaø-di thuoäc phaùi Loâ ca da, thoâng minh ñaïi trí, baøi baùc khoâng coù ñôøi sau, ñi khaép nôi daàn daàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät vaøo röøng Theä ña. Tröôùc tieân ngöôøi naøy ñeán choã toân giaû Kieàu-traàn-nhö noùi raèng: “toâi ôû choã Sö moân hoïc ñöôïc ít vaên töï, nay muoán cuøng toân giaû luaän nghò”, ñaùp: “vieäc khích luaän khoâng phaûi laø vieäc laøm cuûa toâi, oâng haõy tìm ñeán choã khaùc, khoâng neân ôû ñaây”, ngoaïi ñaïo lieàn tìm ñeán choã caùc toân giaû nhö Maõ thaéng Baït ñaø la, Ñaïi danh Baø saùp ba, Danh xöng Boå luaät noa, Ngöu chuû Tyø ma la, Thieän tyù La-hoã-la cuõng noùi gioáng nhö treân vaø caùc toân giaû cuõng ñaùp gioáng nhö toân giaû Kieàu-traàn-nhö. Cuoái cuøng ñeán choã toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuõng hoûi nhö treân, toân giaû lieàn nhaäp ñònh quaùn xem ngoaïi ñaïo naøy coù thieän caên khoâng, lieàn quaùn bieát laø coù; laïi quaùn coù duyeân vôùi ai, lieàn quaùn bieát laø coù duyeân vôùi mình; laïi quaùn coù ngöôøi khaùc nhôø nghe cuoäc luaän nghò naøy maø ñöôïc ñieàu phuïc hay khoâng, lieàn quaùn bieát laø coù; laïi quaùn luùc naøo môùi ñeán nhoùm hoïp ñeå ñöôïc ñieàu phuïc, lieàn quaùn bieát laø noäi trong baûy ngaøy. Sau khi quaùn bieát roài toân giaû lieàn noùi vôùi ngoaïi ñaïo: “oâng muoán khích luaän thaät laø vieäc toát, haõy ôû choã --- laøm ñaïo traøng luaän nghò”, vaøo ngaøy ñaàu tieân toân giaû leân toøa cao kieán laäp toâng moân ñeå luaän nghò vôùi ngoaïi ñaïo, khi xuoáng toøa ñeàu löu laïi nghóa dö ñeå ngaøy mai luaän nghò tieáp; cöù nhö theá ñeán ngaøy thöù baûy, khaép caùc nôi ñeàu nghe bieát: coù du só ngoaïi ñaïo ôû phöông Nam teân laø OÂ-ñaø-di thuoäc phaùi Loâ ca da, thoâng minh ñaïi trí, baøi baùc khoâng coù ñôøi sau, ñi khaép nôi daàn daàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät khích luaän vôùi toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaõ traûi qua saùu ngaøy chöa phaân thaéng baïi. Ñeán ngaøy thöù baøy coù voâ löôïng traêm ngaøn chuùng sanh höõu duyeân ñeàu vaân taäp ñeán thaønh Thaát-la-phieät, coù ngöôøi phaùt taâm hoan hæ, cuõng coù ngöôøi do thieän caên ñôøi tröôùc thuaàn thuïc maø ñeán. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát suy nghó: “nhöõng ngöôøi höõu duyeân

nhaân nghe luaän nghò maø ñöôïc hoùa ñoä ñeàu ñaõ vaân taäp ñeán, nay chính laø ñuùng thôøi", nghó roài toân giaû lieàn vì ñaïi chuùng thuyeát giaûng cuøng toät nghóa lyù, ngoaïi ñaïo naøy nghe xong tin hieåu, taâm yù lieàn khai thoâng, ñöùng daäy chaép tay baïch raèng: "ñaïi ñöùc, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh". Toân giaû quaùn bieát taâm cuûa

ngoaïi ñaïo chí thaønh neân cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc vaø daïy baûo chaùnh giaùo, vò naøy phaùt taâm doõng maõnh tinh taán ñoaïn heát laäu hoaëc chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù ñaïi chuùng trong phaùp hoäi thaáy vieäc naøy roài ñeàu cho laø hy höõu, noùi vôùi nhau: "toân giaû Xaù-lôïi-phaát thoâng minh ñaïi trí, ñaõ duøng phaùp haøng phuïc ñöôïc ngoaïi ñaïo kieâu maïn khieán cho xuaát gia", toân giaû laïi tuøy theo caên cô sai bieät vaø taâm öa thích khoâng ñoàng cuûa ñaïi chuùng, thuaän theo tuùc duyeân cuûa hoï maø thuyeát phaùp, khieán cho hoï sau khi nghe phaùp xong thaûy ñeàu ñöôïc chöùng ngoä, hoaëc chöùng quaû Döï löu..., hoaëc thoï Tam quy nguõ giôùi, tín kính Tam baûo. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "naøy caùc Bí-soâ, khoâng phaûi ai naáy ñeàu ñöôïc nhö Xaù-lôïi-phaát, ngöôøi töông töï nhö vaäy cuõng khoâng tìm ñöôïc. Töø nay caùc thaày neân hoïc Loâ giaø da... caùc luaän thö cuûa ngoaïi ñaïo". Luùc ñoù caùc Bí-soâ hoïc luaän thö cuûa ngoaïi ñaïo khoâng bieát choïn löïa, ngöôøi ngu muoäi cuõng hoïc luaän thö; Phaät noùi: "ngöôøi ngu si ít trí hueä khoâng neân hoïc ngoaïi thö, chæ coù ngöôøi töï bieát mình thoâng tueä, ña vaên coù trí nhôù toát, coù theå haøng phuïc ngoaïi ñaïo thì môùi ñöôïc hoïc ngoaïi thö". Sau ñoù nhöõng ngöôøi thoâng tueä maõi lo hoïc ngoaïi thö neân khoâng tu taäp phaåm thieän, Phaät baûo khoâng neân nhö vaäy; hoï laïi chæ lo hoïc ngoaïi ñieån, xao laûng vieäc hoïc noäi ñieån; Phaät noùi: "neân chia laøm ba thôøi : hai thôøi hoïc noäi ñieån, moät thôøi hoïc ngoaïi ñieån". Caùc Bí-soâ laïi chia naêm thaùng laøm ba thôøi, Phaät noùi: "maïng soáng con ngöôøi voâ thöôøng trong moät saùt na, khoâng neân chia naêm thaùng laøm ba thôøi maø neân chia moãi ngaøy laøm ba thôøi"; caùc Bí-soâ buoåi saùng hoïc ngoaïi ñieån, buoåi chieàu hoïc noäi ñieån, Phaät noùi: "neân vaøo buoåi saùng vaø xeá chieàu hoïc noäi ñieån, buoåi toái hoïc ngoaïi ñieån"; caùc Bí-soâ laïi chæ ñoïc qua kinh ñieån maø khoâng tuïng thuoäc vaên neân sau ñoù lieàn queân, Phaät baûo neân tuïng thuoäc; caùc Bí-soâ laïi khoâng bieát neân tuïng kinh ñieån vaøo luùc naøo, Phaät noùi: "nhö ngaøy coù ba thôøi, ñeâm cuõng coù ba thôøi". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát cho hai ngöôøi con cuûa moät Baø-la-moân xuaát gia teân laø Ngöu thoï vaø Ngöu sanh roài daïy cho hoï ñoïc tuïng kinh phaùp. Thôøi gian sau hai vò naøy du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, thaáy nôi ñaây coù nhieàu lôïi döôõng neân truï laïi ôû nôi naøy. Do tröôùc khi xuaát gia, hoï ñaõ hoïc ngaâm vònh theo aâm vaän cuûa Baø- la-moân neân sau khi xuaát gia, hoï vaãn ñoïc tuïng kinh Phaät theo aâm vaän cuûa Baø-la-moân. Trong hai Bí-soâ naøy, moät vò boãng qua ñôøi, vò kia buoàn raàu suy nhöôïc neân queân heát nhöõng phaùp ñaõ hoïc, lieàn trôû veà laïi

trong röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät. Nghæ ngôi xong, Bí-soâ naøy ñeán choã toân giaû Kieàu-traàn-nhö ñaûnh leã roài baïch raèng: “xin toân giaû giuùp con oân laïi kinh”, ñaùp: “laønh thay, ta seõ tuïng cho con nghe”, khi toân giaû tuïng ñöôïc

ít nhieàu, Bí-soâ lieàn noùi: “kinh maø toân giaû vöøa tuïng, vaên töø ñeàu sai laïc, aâm vaän khoâng daøi, coù thieáu soùt”, toân giaû noùi: “töø tröôùc ñeán nay ta ñeàu tuïng nhö vaäy”. Bí-soâ naøy ñaûnh leã roài ñeán choã caùc toân giaû nhö Maõ thaéng Baït ñaø la, Ñaïi danh Baø saùp ba, Danh xöng Boå luaät noa, Ngöu chuû Tyø ma la, Thieän tyù La-hoã-la… baïch gioáng nhö treân; caùc toân giaû tuïng ñöôïc ít nhieàu, Bí-soâ cuõng noùi gioáng nhö treân roài ñaûnh leã töø giaõ ñeán choã toân giaû Xaù-lôïi- phaát, cuõng baïch gioáng nhö treân. Khi toân giaû ñoàng tuïng, Bí-soâ keùo aâm vaän daøi, toân giaû keùo aâmvaän coøn daøi hôn, Bí-soâ lieàn noùi: “caùc toân giaû khaùc ñeàu tuïng sai soùt, chæ coù thaày tuïng vaên töø vaø aâm vaän khoâng sai”, toân giaû noùi: “thaày laø ngöôøi ngu si töï mình sai laïi baøi baùng caùc baäc trí khaùc tuïng kinh sai. Caùc vò aáy tuïng ñeàu khoâng sai”, bò thaày chieát phuïc neân Bí-soâ naøy im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ tuïng kinh keùo aâm vaän daøi nhö ngaâm vònh neân coù loãi naøy. Töø nay caùc Bí-soâ tuïn kinh khoâng ñöôïc keùo daøi aâm vaän nhö ngaâm vònh, Bí-soâ naøo duøng aâm vaän Xieån ñaø ñeå tuïng kinh Phaät thì phaïm toäi Vieät phaùp ; neáu ai theo tieáng ñòa phöông caàn phaûi keùo daøi aâm vaän thì khi tuïng khoâng phaïm. (Xieån ñaø laø phaùp doïc tuïng cuûa Baø-la-moân, aâm vaän keùo daøi vaø duøng ngoùn tay ra daáu ñeå phaân tieát ñoaïn,ngöôøi höôùng daãn xöôùng tröôùc, nhöõng ngöôøi khaùc ñoïc theo).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.